

La transformació urbanística de Torroella al llarg de la història

Jordi Bellapart i Roig

Introducció

La meva responsabilitat com a regidor d'Urbanisme de l'Ajuntament de Torroella de Montgrí, en els primers anys del canvi democràtic (1979-1991), em va permetre participar a fons en el primer Pla General d'Ordenació Urbana de la història que es va fer en aquest municipi i que indubtablement hauria d'incidir en el redreçament urbanístic d'aquest territori, i molt especialment en els nuclis urbans tant de Torroella com de l'Estartit.

En aquest treball intentarem fer una introducció a l'evolució urbanística al llarg de la història del nucli de Torroella, i de com finalment un urbanisme planificat ha permès, a partir de la dècada dels vuitanta, un creixement

ordenat, una proliferació d'espais públics al servei dels ciutadans i la protecció d'un patrimoni que, encara que minvat per causes diverses, valia la pena protegir. En un proper treball, si tenim ocasió, ho farem del nucli de l'Estartit.

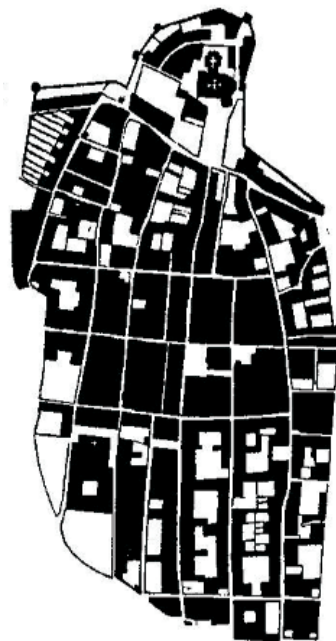
La Torroella medieval

L'antiga Torocella de Montegrino es va formar al voltant del castell i de l'església. No és fins a l'any 888 que en tenim la primera referència. Al cap de dos segles de la primera cita escrita, en tenim una altra l'any 1085 sobre el castro de Torroella, la Cellera o barri de l'església —que podem fixar com el nucli primitiu de la població—, un primer recinte emmurallat al voltant del primitiu castell i l'església. Aquest primer recinte tenia dues portalades, la de Santa Caterina i una altra situada al carrer de l'Església. La Cellera es pot considerar el nucli a partir del qual es va formar la vila.

No és voluntat d'aquest treball, ni l'espai ens ho permetria, fer un estudi detallat de tots els fets històrics que van tenir influència en el desenvolupament de la vila. Aquí ens limitarem en aquest període de creixement i esmentarem els fets que considerem més importants. Hi ha suficients treballs, tant en llibres d'història com en el mateix *Llibre de la Festa Major*, sobre la Torroella medieval. Per aquells a qui els pugui interessar, podem esmentar *Història de l'Empordà* de J. Pella i Forgas; "Primeres notícies de Torroella", "Torroellenses il·lustres" i "Torroella de Montgrí en el siglo XIII, inicio del règimen municipal", de Pelai Negre, publicats en els llibres de la festa dels anys 1955, 1958 i 1966 respectivament; "El palacio de los reyes de Aragón", de Josep Vert, publicat en el *Llibre de la Festa* de 1949; "Torroella plaça forta" de Joan Pericot, *Llibre de la Festa* de 1970, i "Els carrers de Torroella", de Marcel·lí Audivert, *Llibre de la Festa* de 1973, entre d'altres.

El creixement de la vila de Torroella va lligada als senyors feudals de l'època. El llinatge dels Torroella regí la vila més de dos-cents anys i va ser la base del seu creixement. L'any 1202 Pere de Torroella i el seu fill Ponç Guillem reconeixen el castell de Torroella com a feu de Pere I el Catòlic. A partir de llavors, aquest lligam amb la corona va suposar una garantia de prosperitat i creixement que obligaren a protegir els habitatges que anaren apareixent fora del nucli emmurallat inicial. Així es forma el nucli de la vila de Torroella, que va quedar fortificat durant la primera meitat del segle XIII.

Aquesta expansió de Torroella és un dels exemples més clars de l'urbanisme medieval de l'Empordà, basat en l'estructura de dos carrers en angle recte i una plaça a l'encreuament, com els antics campaments romans, a partir dels quals es forma la trama de carrers del nucli emmurallat.

La vila fortificada,
segle XIII

Aquest eixamplament es produirà prenent com a punt de sortida el portal de l'església, del qual naixerà l'eix central per formar la trama de carrers tal com avui coneixem. La muralla que l'encerclarà tindrà sis portes. Aquestes se situaran de tal manera que donaran entrada al recinte des dels camins existents que accedeixen al nucli de Torroella i que, al mateix temps, donaran nom als carrers de la vila (carrer del Mar, carrer d'Ullà, carrer de la Porta Nova, etc.).

Torroella passa a ser vila reial l'any 1272, quan Dalmau de Rocaberti cedeix tots els seus drets i possessions a l'infant Pere, primogènit de Jaume I i futur rei Pere II. Les viles reials donen major claredat i jerarquia als seus carrers i places i, segons aquesta jerarquia, hi apareixen les cases

i palaus. El fet que Torroella passés a ser vila reial va suposar que al llarg dels anys apareguessin nombroses cases senyoriales, sobretot al carrer de l'Església i al carrer Major.

El segle XIV va ser una època de certa prosperitat per a la vila. La gent gaudia dels privilegis concedits per la Corona, i això es reflectia en una pròspera activitat econòmica: s'obrí un segon forn de pa (1332), es va autoritzar la construcció d'un pont sobre el riu Ter i es va començar la construcció d'un nou temple (1306), l'actual església gòtica, damunt l'antiga església romànica.

Tot i que les prerrogatives de les viles reials les feia nuclis socials i culturalment més avançats, el segle XV va suposar una època de crisi per a la vila. En l'aspecte urbanístic no hi ha cap fet destacable, excepte la construcció de la torre de les Bruixes i la façana de la casa Pastors. És durant el segle XVI i següents quan torna l'embranchida urbanística. A part de les nombroses masies fortificades que apareixen, construïdes per resguardar els seus habitants dels atacs dels pirates sarraïns, als carrers més nobles de la vila (carrer Major i de l'Església) s'hi van bastir nombrosos casals senyoriales, com les cases Sagué, Mir i Sanant, Tor-Bagur, Metge, Tor, Sastregener, Carles, Batallé, Sagué, la façana de la Casa de la Vila, el palau Solterra...

Es reforcen les muralles i al llarg de dos-cents anys tot el nucli es va compactant.

L'enderroc de les muralles

Un dels primers disbarats urbanístics que cal apuntar en el desenvolupament urbanístic de Torroella és l'enderroc de les muralles. Aquest no és un fet exclusiu d'aquesta vila, foren moltes les viles i ciutats que, per expandir-se, no trobaren cap solució més fàcil que eliminar allò que els ho impedia: les parets de pedra de les muralles. A més, el material així obtingut els permetia tenir pedra fàcilment per a les noves construccions o per fer millores urbanístiques als carrers.

L'enderroc de les muralles es va fer paulatinament durant els segles XVIII i XIX. Aquesta operació, per una banda lamentable, per una altra va propiciar eixamplar urbanísticament la vila al llarg dels camins que hi confluien i que havien donat nom a alguns portals d'entrada: el camí del Mar, el d'Ullà,

i el de Santa Caterina. Així, la continuïtat del portal d'Ullà va donar lloc a la formació del carrer de Figueres. El portal de Santa Caterina a la consolidació d'aquest carrer i barriada de Santa Caterina. Aquesta fou una actuació urbanística fora muralla, iniciada abans de l'enderroc i el portal del Mar al carrer del Mar. També seguint el camí del Riu es va consolidar el que avui encara es coneix com a carrer del Riu.

L'enderroc de les muralles no fou una actuació que es fes de cop, va durar més de dos segles i encara avui, sortosament, en queden petites restes. Els grans espais que quedaren lliures amb l'enderroc de les muralles conformaren el que serien els passeigs i places que envolten el nucli vell: per l'est el passeig de Catalunya, al sud el passeig de Vicenç Bou i per l'oest Fora Portal.

Les Cases Noves

Una de les operacions urbanístiques més importants del segle XIX fou la que es va fer als camps propietat del marquès de Robert a la banda est de l'antic recinte emmurallat i que es va conèixer com les Cases Noves. No hi ha documentació que certifiqui un planejament urbanístic previ; es tracta d'una trama de carrers organitzats a partir d'illes quadriculades i geomètriques amb orientació nord-sud paral·leles al passeig de Catalunya. El pla de les Cases Noves ha estat un element essencial en el desenvolupament posterior de la vila en allò que podríem considerar el seu eixample. El barri de les Cases Noves s'estén en direcció nord-sud des del carrer Enric Morera fins al passeig de Vicenç Bou i en direcció est-oest des del passeig de Catalunya fins al carrer Garbí.

El plànol d'en Quintana

L'any 1887, l'enginyer industrial Josep de Quintana i Serra fa un aixecament urbanístic modèlic que reflecteix amb extraordinària cura la situació urbana del moment de la vila de Torroella.

Aquest plànol té un valor històric incalculable, no només per la qualitat tècnica i precisió amb què està fet, sinó perquè és un document situat en l'immediat enderrocament de les muralles i amb ell podem conèixer la situació per la qual va passar la vila entre l'època emmurallada (documentada històricament) i l'època més moderna de la qual ja disposem d'aixecaments. Aquest plànol, guardat a l'arxiu municipal, constitueix un admira-

Plànol de Josep Quintana i Serra, 1887

ble esforç de posada en valor del patrimoni urbà i territorial, on es recullen detalls de les cases senyorials, d'arbres i jardins i els diferents tipus de conreus, horts, camins i recs. Podríem dir que és una fotografia aèria de la vila de Torroella feta l'any 1887.

El planejament a partir del segle XX

El primer intent de planejament ordenat i visió de futur de la vila de Torroella és el que va fer l'arquitecte Isidre Bosch l'any 1925, recollit en un plànol denominat *Plano de reforma interior y ensanche de Torroella de Montgrí*, fet a escala 1:1.000 i aprovat per la Junta Provincial de Sanidad el

Quadres de l'evolució
històrica de la vila.
Segles XVIII, XIX, XX
(anys setanta i anys
vuitanta)

10 d'octubre de 1927. Queda una còpia força deteriorada d'aquest plànol a l'Arxiu Municipal. A aquesta còpia es pot intuir la previsió d'un creixement fictici de la vila, al qual en alguns sectors encara en el dia d'avui seria desmesurat arribar-hi. Crida l'atenció les propostes atrevides que es feia en el nucli antic, que sortosament no s'han acomplert, com l'obertura en el sector sud d'aquest nucli de dos grans carrers transversals, de gran cost urbà i de dubtosa funció estructural.

Durant la primera meitat del segle XX, el creixement de la vila és quasi nul. El fet que del 36 al 39 el país estigués en guerra, va influir-hi poderosament. Durant aquest període revolucionari es va saquejar, cremar i enderrocar l'església dels Dolors, situada al costat del convent dels Agustins. L'espai ocupat per aquesta església, que tenia un interessant retaule barroc, no es va ocupar mai més i es va convertir definitivament en plaça després d'acabada la guerra: la plaça dels Dolors.

Fins a finals dels anys cinquanta els canvis urbanístics foren nuls. Feia molts anys que no es construïen noves edificacions fins que es van construir quatre cases noves: can Coll, a l'era d'en Tòful, can Rogeli Parals al carrer de Santa Caterina, can Miquel Calabús a la carretera de l'Estartit i can Joan Preses al final del passeig de Catalunya.

Durant el període de la postguerra fins als anys seixanta, ja hem dit que el creixement urbanístic fou quasi nul i consegüentment la inversió pública en infraestructures també fou escassa. Les noves construccions es feren en solars vuits o per addició de peces a la vila existent. No s'obriren ni nous carrers ni s'urbanitzaren els existents.

L'any 1954, als barris de fora muralla, al final del carrer de Figueres, es construeix un grup d'habitatges de protecció oficial denominat Grup Santa Caterina, encara que popularment sempre s'ha conegut com les cases barates. Uns anys després, el 1967 es construiria un altre grup de cases protegides denominat Bella Vista, al final del carrer de Santa Caterina.

Fou a partir de la segona meitat del segle XX i especialment a partir de la meitat dels anys seixanta quan es van iniciar les grans transformacions urbanes de la vila.

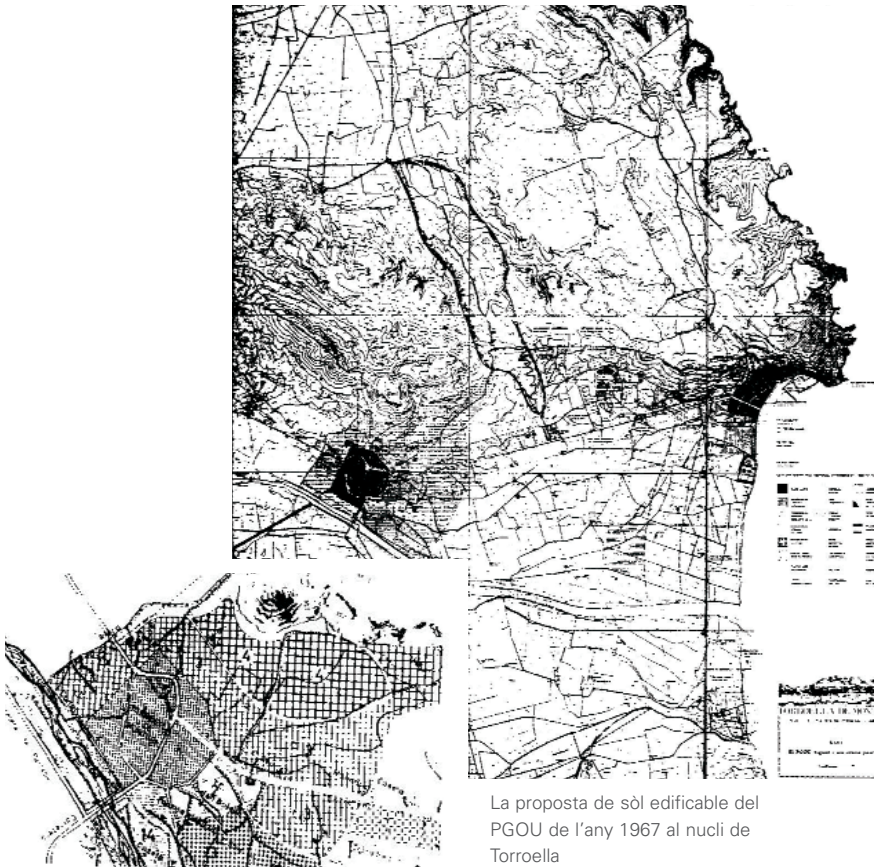
El Pla general de 1967

El 26 de juny de l'any 1967, la Comissió Provincial d'Urbanisme va aprovar el Pla general d'ordenació urbana de Torroella de Montgrí, redactat pels arquitectes Baca Reixach i Anguera Vicente, amb la col·laboració de l'arquitecte dels serveis tècnics de l'esmentada comissió, Josep Claret.

En el moment de l'aprovació d'aquest pla, les iniciatives d'urbanització de finques al voltant del nucli urbà ja s'havien iniciat i així el pla es preocupava més de la legalització de les promocions immobiliàries en marxa o d'incloure-hi les que estaven expectants, més que de fer propostes urbanístiques clares i racionals. El ràpid desenvolupament del sector turístic, encara que allà on té major repercussió és a l'Estartit i en el sector de la falda de la muntanya entre els dos nuclis urbans, també tindria influències en el nucli de Torroella. Seguint aquests interessos, el pla aprovat fa unes desmesurades propostes de creixement justificant-les, tal com diu literalment la memòria d'aquest Pla general d'ordenació en: *"... la influencia turística registrada en los últimos años y que es presumible vaya en aumento, aumenta de una manera constante y progresiva, en todos los órdenes de su actividad ... En el orden urbanístico tales actividades se encaminan y dirigen principalmente a realizaciones e inversiones de tipo inmobiliario con la consiguiente demanda de terrenos para su transformación y cambios de uso, especialmente de agrícola a residencial"*.

La preocupació del pla per recollir els interessos d'iniciatives immobiliàries concretes es fa evident i es reflecteix en la qualificació desmesurada de terrenys, sense cap mena de dubte desproporcionada. Així el sòl urbà es delimita amb les àrees d'immediata expansió de l'eixample de Torroella cap a l'est, sector del carrer de Figueres i carretera, i cap al nord-est, per damunt de la carretera de l'Estartit.

El sector de sòl de reserva urbana s'estén des de la carretera de l'Estartit fins arribar al castell del Montgrí, és a dir, tota la muntanya seria edificable fins a l'Estartit, a excepció del tros de Les Dunes, terrenys de propietat estatal (Dunas del Estado).

Aquesta desmesurada proposta va propiciar l'aparició a tot el terme de nombroses propostes de plans parcials i l'intent de legalització d'altres, fets abans d'aquest Pla general, 25 en total, alguns dels quals, anys després, es van aturar i d'altres encara resten inacabats i no han estat acceptats pels successius ajuntaments.

Relació de plans parcials del 1960 al 1980

	Nom	Data aprovació
1	PPO Roca Maura	27/12/1962
2	PPO Els Griells	27/09/1963
3	PPO Sector est l'Estartit	23/12/1963
4	PPO Cala Montgó	08/12/1963
5	PP OPERI Sector est l'Estartit	03/12/1963
6	PPO Mas Pinell	29/12/1967
7	PPO Els Salats	12/04/1972
8	PPO Les Dunes	13/07/1973
9	PPO Estartit Residencial (Torre Vella)	25/01/1974
10	PPO Camp Turró	25/01/1974
11	PPO Roca Maure 2a fase	25/05/1974
12	PPO Sector NO l'Estartit	06/10/1975
13	PPO Torre Gran	24/11/1975
14	PPO Cap de la Barra	No aprovat
15	PPO Les Deveses	06/10/1975
16	PPO Torre Moratxa	06/10/1975
17	PPO Torre Gran 2a fase	06/10/1975
18	PPO Can Ribas	05/04/1976
19	PPO Pont de Ter Vell	15/10/1976
20	PO Ter Vell	O.M. 28/09/76
21	PO Platja Torroella	O.M.
22	PPO La Pletera	A.I. Aj. 1978
23	PPO Mas Marquès	Denegat 14/03/1980
24	PPO Torre Gran 3a fase	Suspès 08/07/1980
25	Ter Vell-Annex	No tramitat

Una mancança greu d'aquest pla estava en la carència d'ordenances concretes a cada zona. Hi havia unes ordenances genèriques, aprovades en el Pla general, clarament copiades de les de l'Ajuntament de Barcelona que es van seguir poques vegades. Aleshores l'Ajuntament va confeccionar ordenances en cada pla parcial que s'aprovava i eren les que es van apli-

car. És clar que, en el sector NE de Torroella, des de la carretera de l'Estartit fins al col·legi Sant Miquel, com que no es va arribar a aprovar mai un pla parcial, les ordenances es van aplicar segons conveniència. Quan interessava aplicar les del Pla general, apareixien edificis de quatre plantes, i quan se seguia un criteri més adequat, s'aplicaven les ordenances no aprovades, que en aquella zona li corresponia la coneguda com a "ciutat jardí". Quan cap de les dues s'ajustava als interessos de la promoció, se'n creaven de noves. El Pla general de 1967, dins del nucli històric, arribava a permetre edificar fins a planta baixa i tres plantes, però això en el sector de la plaça dels Dolors es va canviar a unes ordenances especials que permetrien arribar fins a cinc plantes, i així van aparèixer els edificis alts que hi ha en aquesta plaça.

Durant la dècada dels setanta la febre urbanística va superar el mateix Ajuntament i fou necessària l'arribada dels nous ajuntaments sorgits, amb la democràcia, de la voluntat popular de regular aquest creixement.

Els ajuntaments democràtics

Una de les principals prioritats del primer ajuntament democràtic fou la reconducció de l'urbanisme del municipi mitjançant l'aprovació d'una eina eficaç: un pla general que revisés la situació urbanística i propiciés ordenances i fórmules de gestió que permetessin actuacions urbanístiques amb suport legal, protecció d'espais i propostes de creixement racional.

Es va fer un concurs per tal d'elegir l'equip que s'encarregaria d'aquest treball. El tribunal encarregat de l'elecció de l'equip considerat millor va estar format pel president de la Comissió Provincial d'Urbanisme de Girona; president o persona delegada del Col·legi d'Arquitectes i d'Enginyers de Camins de Girona; l'alcalde; el regidor d'Urbanisme i el secretari de l'Ajuntament de Torroella de Montgrí. L'equip finalment elegit va ser l'encapçalat pels arquitectes Amador Ferrer i Joaquim Sabater, i amb ells van col·laborar Carles Llop, Miquel Pagès i Francesc Peremiquel, estudiants d'Arquitectura; M. Viladevall i F. Valenciano, geòlegs; E. Cabal i J.M. Borràs, biòlegs. També hi van tenir una col·laboració directa Pere Miranda, arquitecte municipal, i Josep Pascual, topògraf. Els estudis del pla van començar el gener de 1980 i el pla va ser aprovat definitivament el 4 de març de 1983. Aquest pla va guanyar el primer premi d'urbanisme de ciutats menors de 10.000 habitants de tot Espanya, premi concedit pel Ministerio de Fomento.

La vila el 1980

El PGOU de 1983

La redacció d'aquest pla fins a l'aprovació final no va ser una tasca gens fàcil, ja que es mogueren molts interessos i es crearen desinformacions que van confondre molts ciutadans. El 26 de febrer del 1982 es va convocar una concentració a plaça en contra del pla, a la qual van assistir unes quatre-cents persones suposadament afectades per les propostes d'aquest pla. En dies successius es va poder aclarir i reconduir la situació i el primer PGOU del municipi de Torroella de Montgrí fet democràticament es va aprovar definitivament un any més tard.

El pla va dividir urbanísticament el territori en diferents qualificacions del sòl:

- sòl urbà
- sòl urbanitzable programat
- sòl urbanitzable no programat
- sòl no urbanitzable

Manifestació en
contra de la proposta
del PGOU
(22 de febrer de 1982)

El conjunt dels sòls qualificats com a urbanitzables, tot i ser una oferta generosa, s'allunya de les previsions del pla del 1967:

	ha PG 1983	%	ha PG 1967	%
Sòl urbà	349	5,30	415	92,43
Sòl urbanitzable programat	40	0,61	1266	19,37
Sòl urbanitzable no programat	236	3,61	1266	19,37
Sòl no urbanitzable	5907	90,40	5109	78,19

De les 1.425 ha de sòl urbanitzable previstes en el PG de 1967, es passà a 625 ha, acotades en els sòls urbans i en les zones de creixement al voltant d'aquests.

Igualment es qualificaren com a no urbanitzables 5.907 ha, les quals es protegeixen com a zona agrícola, forestal o d'interès ecològic o paisatgístic: el Montgrí, la plana del Ter i la zona d'aiguamolls.

El PGOU de l'any 1967 preveia un potencial màxim per a tot el municipi de 368.652 habitants. Amb el nou pla aquest potencial va quedar reduït a 58.949 habitants.

Per fi el municipi tenia unes ordenances d'edificació prou clares per a cada zona, de les quals cal destacar la limitació de l'alçada en la zonificació d'habitatges en pisos de planta baixa més tres, màxima alçada permesa a la vila.

Altres previsions que el pla va fer van ser de sòl per a equipaments públics o privats i zones d'esbarjo, parcs i jardins.

A Torroella aquestes previsions es van concretar en diverses zones d'equipaments al voltant del sol urbà, des de les escoles del Guillem del Montgrí per damunt del carrer Pau Casals, fins a la zona esportiva (poliesportiu i camp de futbol), i per la zona sud als terrenys on ja s'ha construït el CAP. En total, a la vila el pla va preveure 109.120 m² més de terreny per a equipaments (46.917 m² en preveia el pla anterior).

Com a terrenys destinats a parc o altres usos, cal assenyalar l'espai dedicat a aparcament, fira i fins fa poc atraccions de la Festa Major, a la carretera de l'Estartit (8.792 m²), el parc del riu (23.142 m²), avui previst com a aparcament i local polivalent, i el parc sud, a la zona del CAP (6.840 m²), avui encara no desenvolupat.

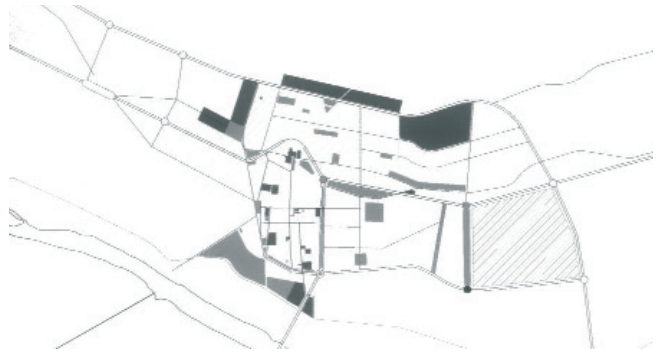
Amb el desenvolupament gradual del PGOU de l'any 1983, s'han fet realitat moltes de les propostes fetes pel pla entre les quals podem citar: els espais enjardinats al voltant de l'església, la rotonda de la plaça del Lledoner, la de la carretera de l'Estartit, el Parc John Lenon, els jardins al voltant del cementiri, la plaça de l'Empordà, la zona esportiva, la urbanització La Granja, la urbanització de la Creu de la Rutlla promoguda per l'Institut Català del Sòl, la zona industrial, el corresponent parc que fa de barrera separadora entre aquesta zona i la urbana, la compra del Cinema Montgrí que el pla va qualificar com a equipament, i moltes altres zones verdes locals que han fet més agradable l'entorn de molts barris.

Al llarg dels anys de vigència d'aquest pla es va notar una recuperació de l'autoestima de la població envers el seu territori i va circumscriure els sòls edificables en aquelles zones on hi havia iniciatives reals i el sòl era adequat.

El Pla general del 2002

El PGOU del 1983 va modificar un pla, el del 1967, totalment "desenvolupable", insensible als valors del lloc, al territori, a la costa, al paisatge. Un pla que preveia que s'edifiqués tota la plana del Ter com si fos un Benidorm de la Costa Brava. Sortosament ni el mercat ni la població van dur a terme aquella insensatesa.

A finals dels anys noranta l'Ajuntament va considerar necessària fer una revisió del pla del 1983, atenent que havien passat quinze anys des de la seva entrada en vigència i en aquell moment apareixien noves possibilitats per avançar sobretot en la protecció d'espais d'interès natural que el pla no havia aconseguit protegir.

Esquema de proposta
PGOU 2002 al nucli
de Torroella

Les perspectives de revisió eren diferents a les del punt de partida dels anys vuitanta. Es partia d'un pla sensat, al qual es podien insuflar noves idees i propostes per entrar al segle XXI. L'equip encarregat de fer aquest treball estava format pels arquitectes Rosa Barba, Ricard Pié i Josep M. Casanova. Els treballs van començar el gener de 1998.

Possiblement la proposta més important va sorgir del fet que el Ministeri d'Obres Públiques i Urbanisme, actual Ministerio de Fomento, proposava revisar els límits marcats per la línia marítima terrestre, que senyala l'espai considerat sota el domini de Costas i que a la platja entre Ter Vell i La Gola afectava la urbanització La Pletera, que quedaria totalment sota aquest domini, amb la qual cosa la Lle de costes prohibiria que s'hi edificués. El ministeri es feia càrrec de l'expropiació d'aquests terrenys i així quedaven totalment protegits. Aquesta iniciativa era recollida pel nou Pla general com una de les seves propostes més importants.

Al nucli de Torroella, la revisió del pla recollia la possibilitat de definir la consolidació de la vila per la seva part sud, tant cap a l'est des de la carretera

de Palafrugell fins a la zona industrial, com cap a l'oest des d'aquesta carretera seguint el límit del rec del Molí cap al carrer del Riu, arribant fins al terme d'Ullà. Una sèrie d'unitats d'actuació urbanística marcades en el pla han de permetre el desenvolupament urbanístic amb les millores públiques que aquest desenvolupament ha de comportar.

Potenciar el nucli antic

El sòl urbà que conforma la vila de Torroella està situat a l'extrem oest del terme municipal. El seu creixement natural és cap a l'est seguint l'eix de la carretera de l'Estartit. Aquest progressiu creixement cap aquesta direcció fa que el nucli històric de la vila quedi cada vegada més allunyat dels barris de nou creixement: urbanització La Granja, urbanització de La Creu de la Rutlla, futura urbanització del Mas Déu, etc., per això la proposta que en aquest sentit fa el nou Pla general és la d'obrir entrades a la vila des del sector sud cap a l'oest. La compra per part de l'Ajuntament de l'Horta d'en Radresa ha propiciat l'obtenció de terrenys destinats a aparcament, a la construcció d'un local polivalent i a parc, on es puguin celebrar actuacions socials i festives. Donar impuls a aquesta zona molt propera al nucli històric, amb espais que complementin i facilitin a la gent l'acostament al nucli antic, és una actuació primordial per mantenir viva l'activitat en aquest nucli i evitar que paulatinament pogués quedar aïllat.

El pla del 2002 preveu també en les seves ordenances la protecció d'aquest interessant nucli i remet a l'Ordenança de Protecció del Paisatge Urbà i al Llibre Blanc, que conté unes 700 fitxes de protecció d'edificis, l'obtenció de qualsevol llicència urbanística d'actuació en aquesta zona.

En aquest moment, moltes de les propostes importants que estableix el PGOU de l'any 2002 encara no s'han fet realitat.

Bibliografia

- Torroella, una vila singular.* Marcel·lí Audivert, 1978.
- Estudis per a la revisió del PGOU de Torroella de Montgrí.* Amador Ferrer i Joaquim Sabater. 1981. Arxiu Municipal d'Urbanisme. Ajuntament de Torroella de Montgrí.
- Un Pla per al segle XXI.* Rosa Barba, Ricard Pié i J. M. Casanovas. 1998. Arxiu Municipal d'Urbanisme. Ajuntament de Torroella de Montgrí.